

ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

Конкуренція як економічна категорія, що є необхідною умовою функціонування сучасних ринків та запорукою розвитку підприємств, галузей, національних економік, а також процес, фактори та складові забезпечення конкурентоспроможності окремих конкуруючих суб'єктів є предметом досліджень науковців протягом останнього п'ятдесятиліття.

Особливої уваги потребує саме процес управління конкурентоспроможністю, застосування певних методів, критеріїв та підходів, які пропонують використовувати науковці для досягнення сталих конкурентних позицій на ринку.

За аналізом результатів досліджень російського професора Р.А. Фатхутдінова, викладених в наукових виданнях початку двохтисячних років, можна зробити висновок про необхідність застосування до процесу управління конкурентоспроможністю сукупності наукових підходів, зокрема: системного, логічного, відтворювально-еволюційного, інноваційного, комплексного, глобального, інтеграційного, віртуального, стандартизаційного, маркетингового, ексклюзивного, функціонального, процесного, структурного, ситуаційного, нормативного, оптимізаційного, директивного, поведінкового, ділового. Ряд перерахованих підходів можуть розглядатися як складова маркетингового підходу, зокрема ексклюзивний та поведінковий.

Аналізуючи наукові доробки відомого американського дослідника в сфері конкурентоспроможності доцільно зазначити, що забезпечення конкурентоспроможності він пов'язує з структурою промисловості, галузевою концепцією конкурентоспроможності та географічною приналежністю підприємства.

Актуальність та особливий акцент на застосуванні кожного із згаданих підходів та концепцій окремо чи в комплексі залежить від конкретного часового періоду розвитку економіки в цілому та розвитку окремого підприємства, його конкурентного статусу на ринку, зокрема.

В своїх дослідженнях науковці приділили значну увагу системному, інноваційному, процесному, функціональному підходам в забезпеченні конкурентоспроможності підприємства, або його продукції. Однак сучасний стан економіки в Україні та процеси, які відбуваються у світі вимагають від підприємств різних галузей, з метою забезпечення їх конкурентоспроможності та можливості протистояти в конкурентній боротьбі міжнародним глобалізованим компаніям хоча б на внутрішніх ринках, застосування інтеграційного підходу до управління конкурентоспроможністю підприємств.

Інтеграція повинна передбачати формування партнерських взаємовідносин між підприємствами різних галузей, що забезпечить отримання прибутку партнерами, можливість їх розвитку, що дасть відповідний синергійний ефект в галузях, підприємства яких будуть реалізовувати конкретні стратегічні цілі відповідно до урядових програм, щодо пріоритетних напрямків розвитку галузей та держави.

Інтеграційний підхід передбачає формування та підсилення як вертикальних так і горизонтальних інтеграційних зв'язків підприємств в середині галузі та між галузями. Застосування інтеграційного підходу до управління конкурентоспроможністю окремих підприємств, що приймають участь у реалізації певного стратегічно визначеного процесу створення кінцевого продукту, передбачає їх взаємодію як окремих підсистем системи забезпечення досягнення зазначеного кінцевого результату. Реалізація управлінських рішень по вертикалі може охоплювати такі рівні як країна, регіон, галузь, підприємство, структурні підрозділи, а по горизонталі – забезпечувати відповідні управлінські взаємозв'язки між суб'єктами кожного з лінійних рівнів управління.